

МЕТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ УКРАЇНИ

PURPOSE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD PHYSICAL CULTURE AND SPORTS OF UKRAINE

Моргунов О.А.,

*кандидат юридичних наук, доцент, докторант
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Метою статті є формування мети публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту України, з огляду на сучасні тенденції трансформації відносин влади та суспільства, євроінтеграційний курс України з орієнтацією на кращі традиції та стандарти управління. Визначено, що метою публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту в аспекті вищевикладеного є забезпечення прав, свобод та інтересів людини і громадянина на основі побудови партнерських відносин між владою і суспільством, що, своєю чергою, дає змогу метою функціонування публічної адміністрації у вказаних сферах визначити служіння суспільству. І ця мета потребує уточнення та конкретизації щодо сфер фізичної культури та спорту, розкриття та продовження у визначенні завдань публічного адміністрування. Зроблено висновок, що провідне значення уточнення та конкретизації мети має виділення пріоритету: це перемоги, або ж здоров'я (в найбільш узагальненому вигляді). Тобто забезпечення прав, свобод та інтересів людини і громадянина на основі побудови партнерських відносин між владою і суспільством може здійснюватися в рамках концентрації зусиль на професійному спорті та спорті вищого досягнень, що має забезпечувати підвищення показників України в міжнародних змаганнях, сприяти формуванню позитивного іміджу держави як на внутрішньодержавному рівні, так і в рамках міжнародного співробітництва. Іншим пріоритетом може бути масовий спорт, розвиток якого сприятиме вирішенню проблем тривалості життя, його якості шляхом покращення здоров'я населення, зменшення алкоголізму, наркоманії, тютюнокуріння та ін. І від визначення пріоритету залежить розподіл ресурсів: фінансових, кадрових, матеріально-технічних тощо. Однак у процесі обрання пріоритету неможливо не врахувати всіх п'яти функцій спорту, які закріплено в Білій книзі по спорту: освітня, підтримки здоров'я суспільства, соціальна, культурна, рекреаційна.

Ключові слова: публічне адміністрування, мета публічного адміністрування, адміністрування сфер фізичної культури та спорту, належне врядування.

The purpose of the article is to formulate the goal of public administration in the spheres of physical culture and sports of Ukraine, taking into account the current tendencies of transformation of relations between the authorities and society, the European integration course of Ukraine with the focus on the best traditions and standards of management. Thus, in the article the purpose of public administration in the spheres of physical culture and sports of Ukraine is formed, taking into account the modern tendencies of transformation of relations between the authorities and the society, the European integration course of Ukraine with the focus on the best traditions and standards of management. It is determined that the purpose of public administration of physical culture and sports in the aspect of the foregoing is to ensure the rights, freedoms and interests of the individual and the citizen on the basis of building partnerships between the authorities and society, which in turn allows the purpose of functioning of public administration in the specified districts to define the service to society. And this goal needs to be clarified and specified in the areas of physical culture and sports, disclosure and continuation in defining public administration tasks. It is concluded that the leading importance of refining and specifying the goal is the priority: it is victory, or health (in the most general form). That is, the protection of rights, freedoms and interests of the individual and the citizen on the basis of building partnerships between the authorities and the society can be carried out within the framework of concentration of efforts on professional sports and sports of higher achievements, which should provide increase of indicators of Ukraine in international competitions, promote formation of a positive image of the state as at the national level and within the framework of international cooperation. Another priority may be mass sports, the development of which will contribute to solving problems of life expectancy, its quality by improving the health of the population, reducing alcoholism, drug addiction, smoking and others. And the allocation of resources depends on the priority setting: financial, personnel, logistical and so on. However, when choosing a priority, it is impossible to disregard all five sports functions enshrined in the White Paper on Sport: Educational, Community Health, Social, Cultural, Recreational.

Key words: public administration, purpose of public administration, administration of physical education and sports, good governance, good administration.

Постановка проблеми. Зміна принципів державного управління неодмінно відбивається у формуванні його мети, яка нині відповідає демократичним цінностям, визначеним із проголошенням незалежності України у вигляді найвищої соціальної цінності людини, її життя і здоров'я як основних чинників, що зумовлюють діяльність держави. Зміни проявляються не тільки в меті, формах, зміні методів, але й у термінології, що застосовується: нині широкоживаним є поняття «публічне адміністрування». Відповідне поняття формується, як і всі його характеристики та ознаки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття мети публічного адміністрування, мети державного управління, яке треба піддавати критичній оцінці та аналізу у процесі визначення мети публічного адміністрування, неодноразово досліджувалися науковцями. Для цієї статті провідне значення мали праці таких науковців, як Т.Б. Аріфходжаєва, П.С. Елькінд, З.Р. Кісіль, Р.-В.В. Кісіль, В.К. Колпаков, В.П. Пилипишин, В.В. Серєда, К.І. Хромова та інших.

Невирішені раніше проблеми. Мета – це категорія, що визначає спрямування певної діяльності. А тому від її

визначення залежать спрямування сил, засобів, ресурсів, пріоритетність функцій, форм і методів.

Метою статті є формування мети публічного адміністрування у сферах фізичної культури і спорту України, враховуючи сучасні тенденції трансформації відносин влади та суспільства, євроінтеграційний курс України з орієнтацією на кращі традиції та стандарти управління.

Виклад основного матеріалу. Мета – це категорія, яка окреслює бажаний результат, на досягнення якого спрямована система [1, с. 54], визначаючи тим самим напрями її руху. Перенесення цього значення в площину адміністративного права пов'язує категорію мети з бажаним станом управлінської системи. Як із цього приводу вказує Д.К. Катрич, «у наукових працях, присвячених питанням теорії управління, під метою найчастіше мають на увазі ідеальний образ (логічну модель) бажаного стану суб'єкта чи об'єкта управління, сформульованого на основі пізнання та врахування їх об'єктивних і організаційних форм, потреб і інтересів». Без чітко визначеної мети діяльність втрачає зміст і сенс [2, с. 18, 19]. Мета в державному управлінні – суспільна потреба,

сформульована у вигляді кінцевого результату державно-управлінської дії, що має об'єктивний, раціональний і системно організований характер [3, с. 7].

Мета є загальною категорією, що може мати конкретизацію в цілях. Проведення різниці між метою та цілями для публічного адміністрування має важливе значення, оскільки розробка та реалізація програмних актів має включати як мету, так і конкретні цілі з визначенням термінів їх досягнення. «Принциповий вибір головної мети, з одного боку, визначає генеральні напрями діяльності, а з другого – потребує їхньої конкретизації як у просторі, так і в часі. З цією метою здійснюється структуризація цілей держави» [3, с. 7–8]. Цілі можуть мати визначені часові проміжки часу їх досягнення, а також більш деталізовано визначати результат, до якого прогнозовано приведе виконання завдань. Своєю чергою, завдання – це ті конкретні дії, які сприяють чи забезпечують досягнення цілей та мети.

Остання гіпотеза щодо зв'язку мети – цілей – завдань не знаходить підтвердження в семантиці [4, с. 38] та філософії, де «мета» розуміється як задалегідь визначене завдання [5, с. 378]. Водночас П.С. Елькінд дійшов висновку, що підстави розмежування цих понять лежать не в розходженні їх змісту, а в змозі їх різноаспектно використати. Категорія «мета» – філософська; категорія «завдання» має більш практичне значення [4, с. 38]. К.І. Хромова твердить: «На перший погляд може здатися, що поняття «мета» та «завдання» є синонімами. Однак більш детальний аналіз вищенаведених понять, дослідження позицій учених-правознавців щодо їх співвідношення свідчить, що дані категорії хоча й є взаємопов'язаними, але не тотожні» [6, с. 162]. З цього приводу Д.К. Катрич говорить: «Хоча такі поняття, як «мета» і «завдання», в етимологічному значенні є практично тотожними, різниця між ними все ж є. Мета – це підсумковий стан, кінцевий результат, заради якого робляться всі дії для його досягнення. Як правило, мета завжди чітко сформульована і має тимчасові рамки – вона може бути короткостроковою, середньостроковою і довгостроковою. Завдання – це кожен зі способів і дій, необхідних для досягнення поставленої мети. Завдання можна вважати етапами у просуванні до необхідного результату, оскільки їх виконання або рішення саме до нього і призводять» [2, с. 19]. Отже, сформуємо мету публічного адміністрування у сферах фізичної культури і спорту.

При цьому будемо виходити з того, що встановлення мети визначають найважливішим і складним завданням управлінської діяльності, особливо для держави, яка є складною, багатоконтурною, нелінійною, відкритою, динамічною та ймовірнісною системою зі зворотним зв'язком. Визначення мети державного управління – це, насамперед, визначення пріоритетів на рівні основних напрямів її діяльності, тобто її пріоритетів на найвищому рівні, які на певний час визначають подальше спрямування державної діяльності, зокрема державного управління, використання наявних ресурсів держави [3, с. 7–8]. І одразу доводиться констатувати, що в законах України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. № 3166-VI [7], «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII [8], в Положенні про Міністерство молоді та спорту України від 02.07.2014 р. № 220 [9] не визначено мету функціонування відповідних суб'єктів публічного адміністрування.

Це означає, що ані загальний стосовно центральних органів виконавчої влади, ані спеціальний щодо сфер фізичної культури та спорту нормативно-правовий акт не дає відповіді на питання їх цільового призначення, мети їх функціонування. За відсутності базового у сфері виконавчої влади закону (наприклад, закону про органи виконавчої влади, про державне управління чи публічне адміністрування), встановлення мети організації та функціонування публічного адміністрування у сферах фізичної

культури і спорту стикається з труднощами та розбіжностями підходів, із числа яких є сумнівні позиції.

Наприклад, В.П. Пилипишин метою державного управління визначає діяльність державних органів, що спрямована на управління державними справами, їх удосконалення і розвиток, забезпечення владно-організуючого впливу на відповідні суспільні відносини і процеси в економічній, соціальній та політичній сферах [10, с. 377–378]. На наш погляд, таке розуміння мети не є коректним із тієї точки зору, що мета має окреслювати результат певного процесу, дії тощо [11, с. 267], являючи вихідну позицію для визначення перспективних напрямів діяльності задля її досягнення.

Якщо скористатися запропонованим тлумаченням змісту та зв'язків категорій «мета», то визначення мети державного управління як діяльності державних органів [10, с. 377–378] викликає зауваження. Державне управління по суті є діяльністю, якщо застосувати діяльнісний підхід до формування категорії. А тому метою державного управління не може бути та сама діяльність, а от очікуваний від неї результат як раз вказує на мету. Мета – це «те, заради чого» [3, с. 8]. Тим більш сумнівною видається наведена вище позиція, коли сам науковець підсумовує в тому ж дослідженні, що «мета є найважливішою характеристикою управління – визначенням його призначення. Власне задля певних досягнень і здійснюється управління» [10, с. 378]. Таким чином, наведена позиція вимагає перегляду та уточнення.

На наш погляд, формування мети публічного адміністрування у сферах фізичної культури і спорту стикається з необхідністю шляху від частини до цілого, оскільки деякі нормативно-правові акти включають положення щодо мети організації та функціонування певних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Так, у Законі України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07.06.2001 р. № 2493-III йдеться про її спрямування «на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом» (ч. 1 ст. 1). При цьому першим із принципів служби в органах місцевого самоврядування в ч. 1 ст. 4 вказаного Закону визначено «служіння територіальній громаді» [12].

Також звертаємо увагу на акти, які не спеціалізуються на сфері фізичної культури та спорту, але їх аналіз із точки зору узагальнення доцільний з огляду на відсутність відповіді на поставлене питання в наведених вище актах, які є підставою діяльності суб'єктів публічного адміністрування у сфері фізичної культури та спорту.

Визначаючи основну мету діяльності Національної поліції України, Д.К. Катрич під такою розуміє «служіння суспільству», що досягається шляхом виконання поставлених перед поліцією завдань [2, с. 19]. Беручи до уваги, що поліція служить суспільству шляхом протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [2, с. 19], акцентуємо увагу на використаному понятті «служіння», яке в контексті мети публічного адміністрування відповідає вже неодноразово згадуваній нами людиноцентристській теорії та на цій основі впроваджуваним реформам децентралізації управління, підвищення якості та доступності адміністративних послуг, розвитку електронного врядування тощо.

Як пояснює Д.К. Катрич, Національна поліція України «забезпечує охорону прав і свобод людини, протидію злочинності, підтримання публічного порядку та безпеки лише заради людини, при цьому державні інтереси відходять на другий план. Тобто поліція захищає народ, а не державу від народу» [2, с. 19]. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію України» відповідна система – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [13].

І в наведеній статті для цього дослідження два положення мають визначальне значення.

По-перше, поліція організаційно належить до системи органів виконавчої влади [14, с. 74], що дає змогу використати обґрунтовані Д.К. Катрич положення щодо публічного адміністрування загалом. По-друге, в конструкції самої статті використано поняття «служіння». При цьому, з огляду на контекст, служіння визначено метою організації та функціонування такого органу виконавчої влади, як Національна поліція України.

Д.К. Катрич уточнює: «Згідно з міжнародними стандартами, основною метою діяльності поліції в демократичному суспільстві є забезпечення верховенства права. Ця діяльність включає два різні, але взаємопов'язані обов'язки: забезпечувати дотримання офіційних законів, належним чином прийнятих державою, що включає забезпечення загального стану публічного спокою, та пов'язаний із цим обов'язок суворо обмежуватися власними визначеними повноваженнями, утримуючись від будь-яких свавільних дій і дотримуючись особистих прав і свобод представників громадськості» [2, с. 20]. Таким чином, забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, інтересів суспільства і держави, публічної безпеки і порядку, протидія злочинності, надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги – це ті завдання, виконанням яких Національна поліція України служить суспільству, суворо в межах своїх визначених законом повноважень. І таке служіння і є метою її функціонування.

При цьому звернімо увагу, що мета формується як процес, а не певного обмежений чи визначений за часом настання результат, що відповідає принципам стабільності та безперервності служби.

Друге, на чому акцентуємо, – це зв'язок Національної поліції України з суспільством через категорію служіння, що одразу визначає не тільки пріоритети у функціях публічного адміністрування, але й належність влади в Україні народу та її реалізацію опосередковано через органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, тим самим зумовлюючи мету публічного адміністрування. Тим самим розмежовано категорії державних та суспільних інтересів, підміна яких була характерна для радянської докрити адміністративного права, що проявлялось у відносинах влади та суспільства виведенням на перший план контролю з його каральною спрямованістю, централізацією влади, адміністративно-командною системою управління.

Як наслідок, нині «діюча система публічного адміністрування в Україні залишається неефективною, корумпованою та внутрішньо суперечливою, що є суттєвою перешкодою на шляху до позитивних змін у суспільстві та державі. Недостатній рівень прозорості та відкритості у сфері державного управління, нечіткість розмежування політичної та адміністративної сфер, недостатній професійний рівень державних службовців, відсутність єдиної системи оцінювання їх компетентності, низький рівень дисциплінарної відповідальності, недосконалість механізму політичного та адміністративного контролю в системі державного управління – усі ці чинники є деструктивними елементами в організації ефективної системи публічного адміністрування» [15, с. 87–88]. У той час, коли, «як показує практика, впровадження нових концепцій публічного адміністрування дало змогу країнам розвинутої демократії подолати відсутність інституційного поділу влади, власності та управління, корупцію. Тому є актуальним впровадження демократичних стандартів та принципів діяльності публічних адміністрацій у роботу вітчизняних органів влади» [16, с. 15–16], що в цілому дає данні та напрямки діяльності суб'єктів публічного ад-

ністрування має відбуватися у виведенні на перший план сервісної функції. На цій основі за змістом публічне адміністрування пропонується поділяти на надання публічною адміністрацією адміністративних послуг (основний вид діяльності) та здійснення виконавчо-розпорядчої (управлінської) та контрольної діяльності (додатковий) [17, с. 107].

Формування мети публічної адміністрації як служіння суспільству може бути першим кроком не тільки на шляху вирішення проблем трансформації державного управління у вузькому розумінні, але й у широкому, коли відповідне поняття охоплювало всі ланки механізму держави: вказаний висновок має значення для вирішення проблеми невизначеності статусу низки органів держави на предмет їх належності до визначених конституцією України гілок влади та від цього здійснюваної ними діяльності, її мети та завдань, статусу посад та осіб, які такі посади обіймають. Наприклад, прокуратура України, СБ України не належать до гілки виконавчої влади та їх діяльність не охоплюється об'ємом поняття публічного адміністрування, що має свої обґрунтовані підстави в контексті втіленої в законодавстві України конституційної концепції поділу влади на три види, доктрини державної служби, служби в органах місцевого самоврядування. Однак при цьому має негативним наслідком неоднозначність у питанні поширення на такі органи нормативно-правових актів щодо виконавчої влади.

За відсутності підстав зарахування описаних органів до системи законодавчої та судової гілок влади, їх місце в апараті держави та її механізмі, формуванні нормативно-правового підґрунтя їх діяльності, визначення здійснюваної ними діяльності, статус посад стикається зі значними труднощами, в числі яких сумніви щодо статусу державних службовців для тих осіб, які обіймають посади в органах, на які не поширюється дія Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII [8], знаходження їх діяльності поза категорією державної служби. Однак такий висновок передчасний із точки зору належності влади в державі виключно народові України та її реалізації прямо чи опосередковано через систему органів держави та місцевого самоврядування. Закономірно виникає питання: що ж здійснюють особи, обіймаючи посади в таких органах? Яка мета їх діяльності? Що за сутністю їхня діяльність як не служіння?

Всі ці питання можна розпочати вирішувати з визначення мети створення та функціонування всіх органів держави та місцевого самоврядування як служіння суспільству, а мети публічного адміністрування – як побудови партнерських відносин між публічною адміністрацією і громадянином [16, с. 13] задля реалізації, дотримання, гарантування, забезпечення прав, свобод та законних інтересів осіб, їх груп, суспільства загалом [18, с. 605]. В умовах демократичної, правової, соціально орієнтованої держави публічне й, зокрема, державне управління спрямоване на забезпечення прав і свобод людини, високої якості життя громадян, безпеки їх існування. Звідси походить така суттєва особливість функцій такого управління, як постійна спрямованість на життєво важливі потреби об'єкта, тобто діяльність кожного конкретного суб'єкта має аналізуватися з точки зору реального забезпечення, насамперед, цих, а не якихось інших внутрішніх потреб самого суб'єкта [19, с. 240]. Мета адміністрування з точки зору суб'єкта – це найбільш ефективне досягнення результату об'єктом, а з точки зору об'єкта – це є бажаний його стан або бажаний результат його функціонування, отриманий шляхом вирішення поставлених керівництвом (але самостійно засвоєних) завдань під час застосування мінімального обсягу виробничо-трудоного резерву [20, с. 60]. Тобто адміністрування, являючи вплив, все ж таки визначається взаємодією, партнерством, «являє собою такий процес взаємодії сторін, при якому одна

з них чинить вплив на другу, друга ж виявляється здатною сприйняти такий вплив і будувати свою поведінку відповідним чином. Управління може вважатись успішним за умови, що суб'єкт (сторона, яка впливає) сформулював (визначив) мету взаємодії, а об'єкт (сторона, яка підлягає впливу) має засоби й можливості для її реалізації. Управлінська взаємодія може реально функціонувати тільки в тому випадку, якщо об'єкт управління виконує команди суб'єкта управління. Для проходження управлінського процесу необхідно є, з одного боку, наявність у суб'єкта управління потреби й можливості керувати об'єктом, а з іншого – наявність в об'єкта управління бажання й здатності виконувати ці команди, так щоб у цій взаємодії був обопільний інтерес, відчувалась взаємозалежність» [20, с. 57].

Мета публічного адміністрування – публічне забезпечення прав і свобод людини і громадянина, нормальне функціонування громадянського суспільства та держави [21, с. 231–235]. За визначенням Т.Б. Аріфходжаєвої, метою публічного адміністрування є організація суспільства для забезпечення ефективного функціонування всього соціуму. Таким чином, на її думку, публічне адміністрування – це злагоджена законна діяльність публічних органів управління трьох сфер влади, законодавчої, виконавчої та судової, що з усією ієрархією публічно-адміністративних інститутів спрямована на досягнення ефективного функціонування соціуму задля зміцнення економічної, політичної та соціальної сфери, а також урахування інтересів усіх соціальних груп і прошарків населення та зміцнення на цій основі соціальної злагоди та єдності народу [22, с. 13]. Таке визначення цілком відповідає теорії управління як того, на що спрямований свідомий, планомірний, організований, систематичний вплив суб'єкта управління. Метою такого впливу є спрямування

об'єкта шляхом певного розвитку, надання йому стану впорядкованості, якісного визначення, відповідності певним вимогам чи ознакам [20, с. 57].

Висновки. Отже, метою публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту в аспекті вищевикладеного вважаємо забезпечення прав, свобод та інтересів людини і громадянина на основі побудови партнерських відносин між владою і суспільством, що, своєю чергою, дозволяє метою функціонування публічної адміністрації у вказаних сферах визначити служіння суспільству. І ця мета потребує уточнення та конкретизації щодо сфер фізичної культури та спорту, розкриття та продовження у визначенні завдань публічного адміністрування.

У цьому аспекті провідне значення має виділення пріоритету: це перемоги, або ж здоров'я (в найбільш узагальненому вигляді). Іншими словами, забезпечення прав, свобод та інтересів людини і громадянина на основі побудови партнерських відносин між владою і суспільством може здійснюватися в рамках концентрації зусиль на професійному спорті та спорті вищих досягнень, що має забезпечувати підвищення показників України в міжнародних змаганнях, сприяти формуванню позитивного іміджу держави як на внутрішньодержавному рівні, так і в рамках міжнародного співробітництва. Іншим пріоритетом може бути масовий спорт, розвиток якого сприятиме вирішенню проблем тривалості життя, його якості за рахунок покращення здоров'я населення, зменшення алкоголізму, наркоманії, тютюнокуріння та ін. І від визначення пріоритету залежить розподіл ресурсів: фінансових, кадрових, матеріально-технічних тощо. Однак у процесі обрання пріоритету неможливо не враховувати всіх п'яти функцій спорту, які закріплено в Білій книзі по спорту: освітня, підтримки здоров'я суспільства, соціальна, культурна, рекреаційна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Резник Г.М. Внутреннее убеждение при оценке доказательств. Москва : Юрид. лит., 1977. 118 с.
2. Катрич Д.К. Мета та завдання Національної поліції України: теоретико-правовий аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 3. Том 2. С. 18–21.
3. Теоретико-методологічні засади державного управління: формування понятійного апарату : метод. рек. / авт. кол. : В.В. Корженко, В.В. Говоруха, О.Ю. Амосов та ін.; за заг. ред. В.В. Корженка. Київ : НАДУ, 2009. 56 с.
4. Элькин П.С. Цели и средства их достижения в советском уголовном процессе. Ленинград : Изд-во ЛГУ, 1976. 143 с.
5. Филосовский словарь / под ред. Т. Фролова. Москва, 1986. 520 с.
6. Хромова К.І. Поняття та види завдань органів прокуратури України щодо протидії корупції. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 162–166.
7. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI.
8. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII.
9. Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України : Постанова Кабінету міністрів України від 02.07.2014 р. № 220. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 66.
10. Пилипишин В.П. Щодо сутності мети та завдань державного управління в Україні. *Форум права*. 2010. № 2. С. 377–381.
11. Сімонович Д.В. Мета та завдання кримінального провадження. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2014. Вип. 29(2.3). С. 265–269.
12. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 26. С. 6.
13. Про Національну поліцію : Закон України № 580-VIII від 02.07.2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. С. 1970.
14. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
15. Тодосійчук В.Л. Публічне адміністрування в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 87–91.
16. Кошелева Л.С. Основні теоретичні підходи до визначення публічного адміністрування. *Державне управління та місцеве самоврядування* : збірник наук. праць. 2018. Вип. 2 (37). С. 13–19.
17. Котяз Л.П. Поняття публічного адміністрування у сфері державної реєстрації в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. Вип. 11. С. 105–109.
18. Енциклопед. слов. з держ. упр. / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко [та ін.] ; за ред. Ю.В. Ковбасюка [та ін.]. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
19. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; ред. кол. : Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови), Ю.П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
20. Серета В.В., Кісіль З.Р., Кісіль Р.-В.В. Адміністративне право : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2014. 520 с.
21. Колпаков В.К. Адміністративне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 1999. 736 с.
22. Аріфходжаєва Т.Б. Поняття публічного адміністрування у сфері соціального захисту населення. *Форум права*. 2016. № 3. С. 12–15.